

Bilaga 2.1

VISION MELLERUD

Mellerud – en drivande och nytänkande kommun i framkant av utvecklingen, där barnfamiljer och ungdomar prioriteras.

Att samlas kring en tydlig vision ger en stark ledstjärna mot framtiden. Melleruds vision ska ge en bild och en samsyn kring utvecklingen som överbryggar politiska gränser och som inbegriper alla.

Mellerud – från historia till framtid

Melleruds historia präglas av jordbruk, järnväg, industri och handel med varor och tjänster. Akvedukten i Håverud byggdes med djärv och innovativ teknik. Akvedukten är en symbol för hur nytänkande ligger till grund för utveckling.

På samma sätt som industrin och tekniken utvecklats under 1900-talet ska företagen utvecklas under 2000-talet. Det ska ligga ett tydligt fokus på miljö och miljövänlig produktion och tillverkning. Mellerud ska tillvarata kommunens stora möjlighet när det gäller biogas och vindkraft. Genom satsningar på förnyelsebar energi ska Melleruds kommun bli självförsörjande på energi.

Att satsa på hållbar utveckling där varje generation bär sina kostnader och inte överlämnar ekonomiska skulder eller miljöskulder till kommande generationer är av största betydelse.

Turismnäringens utveckling är av vikt för kommunen. Denna ska utvecklas ytterligare genom kunskap, kompetens samt vilja och mod att tänka nytt.

De kommunala verksamheterna

För att kunna attrahera framtidens företag, både existerande och nya, lokala och externa, ska Mellerud vara bland de bästa inom sitt geografiska område när det gäller näringslivsklimat, utbildningsmöjligheter, livskvalitet och omtanke om människorna som bor och verkar i kommunen.

Melleruds kommuns verksamhet ska inta en särställning, och erbjuda service med hög kvalitet, som svarar upp mot de krav kommuninvånarna ställer.

Mellerud – det framtida valet

Melleruds kommun ska vara det självklara valet för såväl boende som företag. Detta ger oss en möjlighet att tillsammans skapa välbefinnande i framtiden. Kommunens roll ska vara att mobilisera alla krafter och få dem att arbeta mot samma mål. De stora resultaten ska nås genom att människor i näringslivet, organisationerna och de kommunala verksamheterna drar åt samma håll.

Inriktningsmål

Melleruds kommun ska:

- **alltid sätta medborgaren i centrum**
- **vara en offensiv kommun, som står för nytänkande, och som uppmuntrar till och stödjer kreativitet**
- **erbjuda god livskvalitet**
- **prioritera barnfamiljer och ungdomar**
- **erbjuda företag gynnsamma förutsättningar för etablering och tillväxt**

Värdegrund

Kunskapen om vilka man utför sitt uppdrag för är grundförutsättningen för att arbeta i en politiskt styrd organisation. Det är medborgaruppdraget som ska vara grunden i all offentlig verksamhet. Detta gäller oavsett om man har ett politiskt uppdrag eller är anställd. Styrande för uppdraget är verksamhetens lagstiftning, måldokument och handlingsplaner. Verktygen i arbetet är verksamhetens rutiner och riktlinjer. Melleruds kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Öppenhet, ärlighet och integritet

Anställda i Melleruds kommun och kommunens bolag verkar för en medveten öppenhet och ärlighet i vår yrkesutövning, visar integritet, professionalitet och står för vår sakkunniga uppfattning. Vi använder korrekt information och kommunicerar på ett tydligt sätt.

Människors lika värde

Vi bemöter människor med respekt oavsett ålder, kön, religion m.m. Vi tillvaratar mångfald, bidrar till förnyelse och är öppna för att tillvarata nya kompetenser. Vi värnar om en god arbetsmiljö.

Yrkesheder

Vi strävar efter att vara goda förebilder. Vi skapar professionella lösningar av god kvalitet. Vi sätter en heder i att fatta väl underbyggda beslut baserade på god kunskap och kompetens.

Bilaga 2.2

Beskrivning av folkhälsomålen

Utvecklingen av hälsan är en samhällelig angelägenhet, varför det är självklart att inom alla sektorer av samhället, försöka ändra de villkor som skapar de påverkbara skillnaderna i hälsa och prioritera de olika metoder och insatser som kan leda till en hälsovänlig samhällsmiljö. En viktig utgångspunkt i översiktsplanen måste vara att åstadkomma en god livskvalitet för alla människor i Melleruds kommun, oavsett ålder, kön, etnisk eller religiös tillhörighet, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Planeringen måste därför anpassas och avvägas med hänsyn till detta.

Sociala aspekter måste uppmärksammas vid exempelvis förändringar av befintlig byggelsestruktur, omlokalisering av den offentliga och kommersiella servicestrukturen, omlokalisering av arbetsplatser, etc. Genom att ta hänsyn till och behandla sociala aspekter i fysisk planering kan en god livsmiljö främjas. En god livsmiljö bygger på en god fysisk miljö och en god boendemiljö, t.ex. tillgång till natur- och grönområden, samt på sociala faktorer som hälsa, trygghet, social gemenskap, delaktighet, valfrihet, självbestämmande och allsidighet.

Delaktighet och inflytande i samhället

Människors hälsa formas i ett samspel mellan individuella förutsättningar och den omgivande miljön. Att känna delaktighet, ha möjlighet att påverka sitt liv och ha en känsla av sammanhang är faktorer som gör människor mindre sårbara. En viktig uppgift är att främja stödjande miljöer i lokalsamhället och ge människor möjlighet till delaktighet i förenings-, bildnings- och kulturverksamhet.

Ekonomiska och sociala förutsättningar

Hälsan påverkas av hur sociala relationer ser ut på samhällsnivån och genom de sociala band som finns mellan människor. Ett samhälle som präglas av gemenskap mellan människor kännetecknas av en hög grad ekonomisk och social sammanhållning och med levnadsvillkor som inte skiljer sig allt för mycket mellan olika sociala och etniska grupper. Minskad fattigdom, minskad boendesegregation och kompensatoriska resurser för barn och ungdom i socialt utsatta bostadsområden är angelägna mål för att främja hälsan.

Barn och ungas uppväxtvillkor

Förhållanden under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och

fysiska hälsan under resten av livet. Människors fysiska och psykiska hälsa grundläggs i barndomen. Anknytningen mellan barnet och föräldrarna påverkar den psykiska hälsan, liksom de sociala och ekonomiska villkor som föräldrarna lever under.

Hälsa i arbetslivet

Förvärvsarbete är den viktigaste källan till försörjning och är en viktig bas för människors identitet och sociala liv. Ett bra arbetsliv med väl fungerande arbetsvillkor, bidrar till en allmänt förbättrad folkhälsa och är en nödvändig förutsättning för en hållbar tillväxt. Det är av vikt att betona betydelsen av hög sysselsättning, goda arbetsvillkor och goda möjligheter för alla till livslångt lärande. Målen om ökad hälsa i arbetslivet och en god arbetsmiljö handlar om en anpassning av fysiska och psykiska arbetskrav till individens förutsättningar, ökat inflytande och utvecklingsmöjligheter i arbetet.

Miljöer och produkter

En viktig samhällsfråga är att skapa miljöer som minskar risken för skador och konsekvenserna av olycksfall och våld. Det är främst skador på grund av olycksfall som kan förebyggas, men även förekomsten av våld kan i viss mån påverkas genom miljöns utformning. Uppmärksamhet bör fästas på betydelsen av skadesäkra hemmiljöer, trafikmiljöer och andra offentliga miljöer samt minskad användning av hälsofarliga och allergiframkallande produkter. När det gäller inomhusmiljön är det angeläget att uppmärksamma förekomsten av radon, fukt och otillräcklig ventilation. Vad gäller utemiljön är det angeläget att uppmärksamma betydelsen av en god bebyggd miljö, säker strålmiljö, frisk luft, rent dricksvatten och en giftfri miljö. Det är också viktigt att påtala behovet av bullerfria och säkra grönområden i närheten av bostadsområden, stimulerande förskole- och skolgårdar för barn och bra utemiljöer vid särskilda boendeformer för äldre och funktionshindrade.

Hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården spelar en viktig roll i utvecklingen av en god folkhälsa. Inte bara genom att behandla sjukdom och skada, utan också genom sin möjlighet att förebygga dessa samt att främja hälsa.

Skydd mot smittspridning

Samhällets skydd mot smittsamma sjukdomar måste hålla en hög nivå för att minska

förekomsten av dessa. Ett fördjupat internationellt samarbete inom smittskyddsområdet är av stor vikt, i syfte att verka för att smittskyddsfrågor ska ges hög prioritet såväl i det samarbete som sker i EU och i närområdet, som i det samarbete som bl.a. i WHO:s och FN:s regi sker på global basis.

Sexualitet och reproduktiv hälsa

Möjligheten till trygg och säker sexualitet är grundläggande för individens upplevelse av hälsa och välbefinnande. Sexualiteten är en viktig faktor i människors liv och har betydelse för lust och livsglädje. En trygg och säker sexualitet fri från fördomar, diskriminering, tvång, våld och risk för sjukdomar är hälsosam. Samhällets syn på sexualiteten bestämmer t.ex. om människor som är homo- eller bisexuella utsätts för fördomar och diskriminering.

Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet är en förutsättning för en god hälsoutveckling. Kroppen är beroende av fysisk aktivitet för att må bra. I dagens samhälle rör vi oss för lite. Det ökande stillasittandet är ett hot mot hälsan. Det är därför av vikt att den fysiska aktiviteten i skolan och i anslutning till arbetet ökar. Samhället har ett särskilt ansvar för att äldre

får komma ut och att funktionshindrade får möjlighet att röra sig på sina egna villkor.

Matvanor och livsmedel

Maten har en avgörande betydelse för hälsan och goda matvanor är en förutsättning för en positiv hälsoutveckling. Detta i kombination med framförallt fysisk aktivitet, kan förebygga en rad hälsoproblem. Samhället har ett stort ansvar för att se till att de livsmedel som finns är säkra, att livsmedelsmärkningen fungerar och att det finns ett bra utbud. Det är också viktigt att alla har tillgång till opartisk information om samband mellan matvanor och hälsa samt att de måltider som serveras inom ramen för offentligt finansierad verksamhet är goda och hälsosamma.

Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel

Att begränsa alkoholens negativa effekter, minska tobaksbruket och arbeta för ett narkotikafritt samhälle är viktiga samhällsfrågor. Tobak är den enskilt största hälso-risken i Sverige och konsumtionen av alkohol medför medicinska skador och sociala problem av stor omfattning. Alkoholen utgör en av de tunga faktorerna bakom våld och olyckor, liksom sjukhusvård och förtidspensioneringar. Det är dessutom angeläget att tillgången till narkotika minskar.

Bilaga 2.3

LIP och LONA

I kommunens arbete 1999-2006 med "Lokalt investeringsprogram för ekologisk hållbar utveckling (LIP)" har man kombinerat satsning på miljöåtgärder med att skapa samhörighet och sysselsättning.

Följande projekt har ingått i LIP:

- Våtmarksprojektet med 16 anlagda våtmarker på totalt cirka 70 hektar.
- UV-ljus som rening av kommunens dricksvatten stället för klor.
- Energieffektivisering av tre vattenkraftstationer.
- Utbyggda cykelleder i kommunen och en miljögata i Melleruds tätort
- Energiåtgärder: Fjärrvärmecentral med fjärrvärmenät, stöd för byte till moderna biobränsleeldade värmeanläggningar hos

enskilda samt värmeåtervinning och energieffektiviseringar vid ett företag.

- Installation av septiktankstation och förbättring av vattenkvaliteten i Sunnanå Hamn.
- Kretsloppsanpassade enskilda avlopp.

Kommunen har också arbetat med LONA, stöd till lokala naturvårdsprojekt med medel från Naturvårdsverket. Följande LONA-projekt har genomförts: Tre nybildade kommunala naturreservat, ett kommunalt naturvårdsprogram, strövstig vid Vätern, informationsplatser vid Ånimmen och skådarplatser vid Bergs våtmark.

Bilaga 3.1

Befolkning och befolkningsutveckling

Tabell 1: Befolkningsutveckling i Melleruds kommun

År	Befolkning	Födelse	Flyttning
1970	10 692		
1980	10 677		
1990	10 512		
2000	9 902	-48	-50
2005	9 638	-53	-35
2006	9 623	-52	35
2007	9 553	-36	-32
2008	9 442	-37	-107

Här tar vi in ett diagram som visar befolkningsutvecklingen i stort.

Tabell 2: Befolkningsutveckling i Melleruds tätorter

År	Mellerud	Dals Rostock	Åsensbruk	Bränna	Totalt	% av kommun
1970	3 119	616	909	248	4 892	45,8 %
1980	3 788	871	906	217	5 782	54,1 %
1990	3 949	874	764	240	5 827	55,4 %
2000	3 813	826	560	270	5 469	55,2 %
2006	3 780	816	545	237	5 378	55,9 %

Anm: Häverud var enligt SCBs definition en tätort fram till 1990-talet. Befolkningen där har sjunkit från 374 invånare år 1980 till 140 år 2006.

Här tar vi in ett diagram som visar hur tätorternas andel av befolkningen ökat.

Tabell 3: Åldersstruktur

Fördelningen i procent 31 dec 2007

Åldersgrupp	Mellerud	Riket
0-6 år	6	8
7-15 år	10	10
16-19 år	6	6
20-24 år	5	6
25-44 år	21	27
45-65 år	29	26
65-79 år	17	12
80- år	7	5

Här tar vi in åldersdiagrammet som visar vår "midja"

Tabell 4: Utbildningsnivå

Andel i procent av invånare i åldern 20-64 år. 31 dec 2007.

Nivå på utbildning	Mellerud			Riket Totalt
	Män	Kvinnor	Totalt	
Förgymnasial	29	20	25	15
Gymnasial	55	54	54	48
Eftergymnasial	14	24	19	35
Uppgift saknas	2	2	2	2

Tabell 5: Förvärsarbete

Andel i procent av invånare i som förvärsarbetar. Siffror från 2006.

Åldersgrupp	Mellerud			Riket Totalt
	Män	Kvinnor	Totalt	
20-24 år	71	51	61	59
25-44 år	80	75	78	81
45-64 år	75	74	74	77
Totalt 20-64 år	77	72	74	77

Bilaga 3.2 Näringsliv

Tabell 6:

2006 fördelade sig dagbefolkningen på branscher enligt följande:

Bransch	Antal	Andel %	Riket %
Tillverkning, utvinning *	788	23	17
Vård och omsorg	709	21	16
Handel och kommunikation	491	14	18
Utbildning och forskning	341	10	11
Finansiell verksamhet, företagstj.	317	9	14
Byggindustri	243	7	6
Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske	216	6	2
Personliga och kulturella tjänster	221	6	7
Energi, vatten, avfall	17	0	1
Offentlig förvaltning	16	0	6
Ej specificerat	78	2	1

* Inkluderar cirka 300 anställda på Arctic Paper.

2006 fördelade sig nattbefolkningen på branscher enligt följande:

Bransch	Antal	Andel %	Riket %
Tillverkning, utvinning *	980	24	17
Vård och omsorg	784	19	16
Handel och kommunikation	617	15	18
Utbildning och forskning	363	9	11
Finansiell verksamhet, företagstj.	340	8	14
Byggindustri	256	6	6
Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske	245	6	2
Personliga och kulturella tjänster	259	6	7
Offentlig förvaltning	76	2	6
Energi, vatten, avfall	38	1	1
Ej specificerat	88	2	1

* Inkluderar cirka 300 anställda på Arctic Paper.

Den stora skillnaden mellan natt- och dagbefolkning när det gäller tillverkning och utvinning är i första hand Mellerudsbor som arbetar på SAAB.

Bilaga 3.3

Åtgärdsprogram för vatten

Vattenmyndigheten i Västerhavets vattendistrikt beslutade 2009-12-15 om miljökvalitetsnormer för yt- och grundvattenförekomster och om ett åtgärdsprogram som riktar sig till myndigheter och kommuner. Följande sju punkter i åtgärdsprogrammet är riktade till kommunerna:

Kommunerna behöver, inom sin tillsyn av verksamheter och föroreningsskadade områden som kan ha negativ inverkan på vattenmiljön, prioritera de områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.

Kommunerna behöver ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som bidrar till att en vattenförekomst inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status.

Kommunerna behöver inrätta vattenskyddsområden med föreskrifter för kommunala dricksvattentäkter som behövs för dricksvattenförsörjningen, så att dricksvattentäkterna långsiktigt bibehåller en god kemisk status och god kvantitativ status.

Kommunerna behöver tillse att vattentäkter som inte är kommunala, men som försörjer fler än 50 personer eller där vattenuttaget är mer än 10 m³/dag, har god kemisk status

och god kvantitativ status och ett långsiktigt skydd.

Kommunerna behöver utveckla sin planläggning och prövning så att miljökvalitetsnormerna för vatten uppnås och inte överträds.

Kommunerna behöver, i samverkan med länsstyrelserna, utveckla vatten- och avloppsvattenplaner, särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status, god kemisk status eller god kvantitativ status.

Kommunerna behöver i samverkan med länsstyrelserna ta fram underlag och genomföra åtgärder för att minska påverkan från de delar av det rörliga friluftslivet, exempelvis båtturism, som kan ha en negativ inverkan på vattenmiljön, särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk eller god kemisk status.

Melleruds kommun har i princip ställt sig bakom åtgärdsprogrammet.

Bilaga 3.4

Riksintressen Kulturmiljövård

Dalslands kanal (delen Skålleruds socken).

Kanalmiljö av stor kommunikations- och industrihistorisk betydelse bestående av ett system av slussar och korta kanalsträckningar som sammanbinder Dalslands många sjöar, invigd 1868 som transportled för de dalsländska järnbruken, sågverken och papperbruken.

Uttryck för riksintresset: Utöver kanalleden med slussar, slussvaktarbostäder och sjölederna, akvedukten vid Håverud bör nämnas, ingår ett flertal äldre broar och byggnader tillhörande Upperuds gamla järn- och pappersbruk med äldre fabriksanläggningar. Riksintresset berör även Bengtfors kommun.

Dalbergså (Bolstads socken).

Strategiskt viktigt område kring Dalbergsåns mynning som speglar rikspolitiska maktsträvanden särskilt under medeltid till 1600-talets början, under 1400-talet centrum i Dalaborgs län.

Uttryck för riksintresset: Ruinerna efter Dalaborg, uppfört av hertigarna Magnus och Erik Magnusson 1304, Dalbergså kungsgård på den plats Karl IX planerade en stad, Stretet, en av Dalslands äldsta marknadsplatser, samt herrgårdsmiljö kring gamla säteriet Kvantenburg, med byggnader från 1700- och 1800-talet. I området finns även fornlämningsmiljö med hållkista, hållristning och stensättning.

Holm-Östanå (Holms socken).

Odlingslandskap intill Dalsboslätten som tydligt speglar slättens bebyggelsehistoriska

utveckling från det förhistoriska landskapet till 1800-talets storbondebygd.

Uttryck för riksintresset: Rikt koncentrerade fornlämningsmiljöer med gravfält och ensamliggande gravanläggningar från järnåldern, övergiven bytomt samt medeltida kyrkplats vid Östanå, herrgårdsmiljö kring Berg, ett av Dalslands äldsta säterier, samt Holms medeltida kyrka.

Gunnarsnäs (Gunnarsnäs sn).

Herrgårdslandskap och bymiljö med välbevarad bebyggelse i lokal byggnadstradition av stor byggnadshistorisk betydelse.

Uttryck för riksintresset: Ekholmens herrgård med skifferklädd huvudbyggnad från 1700-talet, Gunnarsnäs kyrkomiljö (medeltidskyrka ombyggd på 1600-talet) med skiffertak, helt skifferklädd klockstapel, alléer och ekhagar, samt Hällans by med välbevarade gårdsbyggnader i regional och lokal byggnadstradition varav ett flertal byggnader har skiffertak.

Hallersbyn med mera (Dalskogs sn).

Bymiljöer längs med en äldre vägsträckning, med väl sammanhållen gårdsbebyggelse, nästan opåverkad av utflyttning vid laga skiftet och rik på byggnader med lokal och regional byggnadstradition.

Uttryck för riksintresset: Byarna Hallersbyn, Tångebyn, Källhult, Kärr och Tegen med gårdar i ursprungliga lägen med bebyggelse huvudsakligen från 1800-talets senare del, bland annat dalslandsstugor och parstuga med dubbla våningar i Tångebyn från 1760-talet. Många byggnader har skiffertak.

Bilaga 4.1

Riktvärden för buller

Riksdagen har angett riktvärden för trafikbuller som normalt inte bör överskridas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur (Infrastrukturinriktning för framtida transporter).

Riktvärdena vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur är:

- 30 dBA ekvivalentnivå (dvs medelnivån under en viss tidsperiod, ofta ett dygn) inomhus
- 45 dBA maximalnivå (högsta uppmätta värde) inomhus nattetid
- 55 dBA ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
- 70 dBA maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

För utomhusnivån avses för flygbuller FBN 55 dBA.

Vid tillämpning av riktvärdena vid åtgärder i trafikinfrastrukturen bör man ta hänsyn till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt. Om det inte går att reducera utomhusnivån till riktvärdena bör inriktningen vara att inomhusvärdena inte överskrids.

Vid åtgärd i järnväg eller annan spåranläggning avser riktvärdet för buller utomhus 55 dBA ekvivalentnivå vid uteplats och 60 dBA ekvivalentnivå i bostadsområdet i övrigt.

Källa:

Naturvårdsverket

Bilaga 5.1

Riktlinjer för byggnadsnämnden angående tolkning av ÖP och PBL

Dessa riktlinjer skall ses som en vägledning för hur PBL och ÖP tolkas av Byggnadsnämnden i Melleruds kommun.

Generella rekommendationer (ur kapitel 5a)

- Ny bebyggelse ska i första hand förläggas i anslutning till den befintliga, antingen som komplettering eller som förtätning.
- Byggandet ska miljöanpassas i alla nivåer av byggprocessen.
- Vid all ny- och/eller ombyggnation ska tillgänglighetsaspekter för olika målgrupper beaktas.
- I bygg- och planärenden ska kommunens naturvårdsprogram och den kommungemensamma vindbruksplanen beaktas.
- Vid detaljpaneläggning ska beaktas att tillgängligheten till naturområden och stränder inte försämras. Åtgärder ska i stället eftersträvas som stärker tillgängligheten.

Utifrån riskanalysen har följande ställningstaganden gjorts:

- Att inte ge bygglov för objekt som placeras på lägre nivå än 47,2 meter över havet. De områden som i planen anges som utbyggnadsområden uppfyller detta krav.
- Byggande ska inte tillåtas i de områden där risk för ras eller skred föreligger.
- Radonsäkert byggande krävs för att få bygglov i områden som utpekats som högriskområden för radon.
- I samband med nybyggnation ska bostäder placeras så att riktvärdena för buller inte överskrids.
- För att minimera riskerna vid en olycka med farligt gods, rekommenderas ett minsta skyddsavstånd vid nybebyggelse på 40 meter för kontorsbebyggelse samt 100 meter vid bostadsbebyggelse. En särskild riskanalys bör utföras vid lokalisering närmare än dessa riktvärden.
- I samråd med Vägverket ska kommunen reservera mark för uppställning av fordon lastade med farligt gods.
- En saneringsplan för det förorenade området vid inloppet till Dalslands kanal bör upprättas.

Allmänt om rekommendationer för bebyggelseutvecklingen

Grundprincipen är att tätare helårsbebyggelse bör ske i någon av orterna eller där det idag finns samlad bebyggelse. Detaljplaner ska upprättas innan bygglov beviljas. Byggande inom planområdet regleras i enlighet med planens bestämmelser.

På landsbygden får prövning av bygglov ske från fall till fall.

Detaljplan och bygglov

I Plan- och bygglagen 1 kap 6 § föreskrivs: *"För att mark skall få användas för bebyggelse skall den vara från allmän synpunkt lämplig för ändamålet. Lämplighetsbedömningen sker vid planläggning eller i ärenden om bygglov eller förhandsbesked."*

Detaljplan krävs enligt PBL för att lämplighetsbedöma vissa bygglovpliktiga åtgärder som ny sammanhållen bebyggelse, industrier eller andra byggnader och anläggningar som får stor påverkan på omgivningen och ligger inom områden med uttalade motstående intressen. Bygglovplikten inom detaljplan är generell med få undantag.

För att bygglov ska kunna beviljas ska åtgärden, för vilken bygglov söks, överensstämma med planens syfte och bestämmelser. Genom att det finns detaljplan är åtgärden lämplighetsbedömd vad gäller markens användning (ändamål) och byggnadens huvudsakliga utformning.

Mindre avvikelser från planens bestämmelser kan godtas om de överensstämmer med planens syfte (mål och ändamål). Vid prövning av mindre avvikelse ska bl.a. berörda grannar underrättas och ges möjlighet till yttrande innan ärendet avgörs.

En detaljplan grundas lämpligen på ett program som anger utgångspunkter och mål för planen. Det är inte alltid nödvändigt att upprätta ett program.

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska alltid upprättas om planen innebär en betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med mark och vatten och andra resurser. MKB ska möjliggöra en samlad bedömning av en planerad anläggnings, verksamhets eller åtgärds inverkan på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser.

Inom Melleruds kommun finns ett antal äldre detaljplaner, som genom sin ålder och med tidigare bebyggelse gjorda avsteg från planbestämmelserna, har förlorat sin aktualitet. Vid bygglovprövning inom dessa planer måste, av praktiska skäl, en större avvikelse än vad som kan tillåtas i en ny aktuell detaljplan (tillkommen enligt PBLs bestämmelser), kunna tolereras, förutsatt att berörda grannar godkänner detta. Vid en ansökan om bygglov där avvikelsen är så stor att begreppet mindre avvikelse inte är tillämplig kan byggnadsnämnden besluta om anstånd i högst 2 år för att pröva frågan om att ändra eller upphäva gällande detaljplan.

Utvecklingsområde

Bygglov för ny bebyggelse bör planprövas. Mindre kompletteringsåtgärder kan ges bygglov. Större kompletteringsåtgärder som låser markanvändningen bör planprövas. För enstaka bebyggelse i nära anslutning till tätortsbebyggelse bör planutredning göras innan beslut om planläggning eller bygglov tas.

Planerat område och samlad bebyggelse

Befintliga detaljplaner utanför tätorter avser främst planer för fritidshus. Ny bebyggelse i eller i anslutning till dessa områden bör medges. Byggande inom planområde regleras i enlighet med planens bestämmelser.

Strävan bör vara att utvidga planområdet till i första hand det som berörs av samlad bebyggelse.

Samlad bebyggelse

Inom samlad bebyggelse gäller i princip samma bygglovsplikt som inom detaljplan.

Begreppet samlad bebyggelse är definierad som bebyggelsegrupper om minst 10 hus om de bebyggda tomterna gränsar till varandra eller åtskiljs endast av väg, parkmark o.d. Med hus avses inte bara bostadshus utan även andra byggnader som inte utgör komplementbyggnader till bostadshus, t.ex. uthyrningsstugor, butiker och byggnader för verksamhet.

Kompletteringsåtgärder får göras. Avstyckningar av befintlig bebyggelse bör tillåtas.

Enstaka nya hus bör tillåtas utan detaljplan, begränsningar kan dock finnas i fördjupad ÖP - FÖP.

Bebyggelsegrupp som räknas som samlad bebyggelse framgår i denna översiktsplan med några förändringar mot tidigare avgränsningar antagna 1987.

Bebyggelse som gränsar till detaljplan räknas alltid till samlad bebyggelse oavsett tidigare tolkningar och innefattar även lantbrukets byggnader.

Tätortsnära lantboende

I anslutning till de tätorterna Dals Rostock och Mellerud ska ny bebyggelse tillåtas med bygglovsprövning, utan detaljplanekrav. Avsikten är att skapa möjlighet till hästgårdar och dylikt, med arealer om 1-5 ha, med möjlighet att ha uppföra stallbyggnader mm.

Riktlinje för minsta avstyckning skall vara 1 ha och för största 5 ha. Dessa avstyckningar skall ligga utanför områden som planeras för bebyggelse, dock med minst 500 m till planlagt område.

Pågående markanvändning i huvudsak jord- och skogsbruk

Generell prövning av bygglov enligt PBL, 2 kapitlet, inom område med riksintresse får detta ej motverkas. MB 2:4 skall beaktas.

Natura 2000

Särskilt skyddat naturområde. Ny bebyggelse tillåts ej.

Intresseområden för kulturmiljö

Nybebyggelse bör prövas tillsammans med antikvarisk expertis. Miljöbalken 3 kap 6 § beaktas.

Åtgärder på befintliga kulturhistoriska objekt prövas tillsammans med antikvarisk expertis.

Nyttillkommande bebyggelse utefter Dalslands kanalområdet bör lokaliseras till befintlig bebyggelse.

Områdesbestämmelser bör övervägas för delar av befintlig bebyggelse. Inom områdena P 14, 15, 16 och 69 gäller förhöjd lovplikt.

Vid prövning av bygglov inom område av riksintresse för kulturmiljö, ska tillses att riksintresset inte motverkas.

Restriktioner för värdefull miljö

Utöver områden som utgör riksintresse är byggnation som ingår i kulturhistoriska bebyggelseinventeringar att anses utgöra värdefull miljö samt dess närmiljöer, inklusive sockenkyrkor.

Enligt PBL 8 kap 6 § krävs bygglov, samt rivningslov enligt PBL 8 kap 10 § i områden som utgör värdefull miljö. Syftet är att värna områdets kulturhistoriska värden och PBL 3 kap 10 och 12 §§ beaktas särskilt.

Naturområde av stort värde för naturvård, rekreation och rörligt friluftsliv

Ny bebyggelse tillåts ej, med undantag för ändamålet friluftsliv (nedan) och kompletteringsåtgärder.

Mindre kompletteringsåtgärder på tomtplats får göras. Lucktomter (komplettering av bebyggelse) prövas med stor restriktivitet enligt PBL, 2:a kapitlet MB 2:3, 2:6 och 3:2 beaktas särskilt.

Intresseområden för friluftsliv, fritidsanläggningar, turism

Ny bebyggelse för friluftsliv och turism bör planprövas. Kompletteringsåtgärder för befintliga bostäder får göras.

Intresseområden för friluftsliv avser inte bara riksintressen för friluftsliv utan hela kommunen.

Ny bebyggelse i områden av stort värde för naturvård skall prövas med stor restriktivitet enligt PBL 2:a kapitlet, MB 2:a kapitlet och MB 3:2 beaktas särskilt.

Lättnader utanför detaljplan och samlad bebyggelse

Enligt PBL kap 8 § 4 medges lättnader i bygglovsskyldigheten för fastigheter som ligger utanför intresseområden för kulturmiljö, detaljplan och samlad bebyggelse. Det innebär att bygglov inte behövs för komplementbyggnader och mindre tillbyggnader av bostadshus enligt PBL 8 kap 13 §. Som mindre tillbyggnad betraktas högst 50 % tillbyggnad till befintlig byggnadsarea, dock högst 30 m². Bygglovsfrihet gäller ej gäststugor som ej betraktas som komplementbyggnad. Byggnamälan kan behövas, se nedan.

För både tillbyggnader och komplementbyggnader gäller att de inte får dominera över befintlig bebyggelse och att de inte får placeras närmare fastighetsgränsen än 4,5 m om inte berörd granne ger sitt medgivande.

Generella bestämmelser

Vid all bygglovprövning och även för de åtgärder som får utföras utan bygglov gäller att byggnader och anläggningar ska utformas och anpassas på lämpligt sätt till omgivningen och att tekniska krav, som lagstiftningen ställer, uppfylls. Det är byggherren (oftast ägaren) som är ansvarig för att gällande bestämmelser följs.

Utöver krav på bygglov gäller numer att den som bygger (byggherren) ska göra en byggnamälan. Detta gäller i de flesta typer av ärenden. Beslutet om kontrollplan, kvalitetsansvarig samt byggsamråd som följer av byggnamälan reglerar den tekniska delen av åtgärden.

Byggnamälan behöver inte göras för de åtgärder som är undantagna bygglovsplikt om inte dessa omfattar installation eller väsentlig ändring av konstruktion, plan-

lösning eller användning, hiss, eldstad och skorsten, VA och ventilationsarbeten eller underhåll av byggnad med särskilt bevarandevärde, se PBL 9 kap 2 §.

Allmänna vägar

För befintliga allmänna vägar gäller:

För väg 45 från gränsen i söder (Vänersborgs kommun) till Solberg gäller ett utökat byggnadsfritt avstånd på 50 m.

För väg 45 till gränsen mot Åmåls kommun, för väg 166 i kommunen och för del av väg 2221 till Håverud gäller ett utökat byggnadsfritt avstånd på 30 m.

För övriga allmänna vägar gäller ett byggnadsfritt avstånd på 12 m.

Rekommendationen gäller också frisikts-trianglarna på 75 x 75 m vid korsning mellan allmän väg och annan allmän väg, enskild väg som i större utsträckning används för allmän trafik samt järnväg.

Prövning av bygglov och förhandsbesked intill vägområde ska även ske med särskild hänsyn till miljöstörningar samt till vägens bestånd, drift eller brukande.

Prövning av bygglov och förhandsbesked görs efter samråd med Vägverket.

Ny bebyggelse eller andra åtgärder som kan påverka möjligheterna att utnyttja föreslagna vägreservat kan inte tillåtas innan åtgärden prövats av Vägverket.

I PBL 3:2 och 3:15-18 finns bestämmelser angående byggnaders placering och utformning. Vägreservat säkerställs med stöd av bland annat MB 3:8. Ny bebyggelse bör ej medges där bullernivåer över 55 dBA kan befaras i bostadens utemiljö.

För väg 45 är skyddsavståndet rekommenderat till 50 - 100 m för nya bostäder där bullernivån från vägtrafiken sannolikt överstiger ekvivalentvärdet 55 bB(A).

Vägarna 45 och 166 är rekommenderade som primära transportvägar för farligt gods.

Ny väganslutning samt ändring av väganslutning kräver tillstånd från Vägverket i enlighet med Väglagen 39 §.

När det gäller uppsättandet av skyltar ute efter våra vägar gäller 46 § Väglagen beträffande tillstånd från Länsstyrelsen för att sätta upp skyltar inom 50 m till vägområde.

Skyddsavstånd från vägområde ska beaktas för bl a mobilmaster, vindkraftverk och golfbana.

Järnvägar

Ny bebyggelse närmare järnväg/banområde än 50 m bör ägnas särskild uppmärksamhet innan bygglov beviljas.

Skyddsavstånd beaktas speciellt för bl a mobilmaster och vindkraftverk.

Ett större avstånd än 50 m kan erfordras vid ogynnsamma terrängförutsättningar eller på grund av vibrationer.

En restriktiv behandling av bygglov vid enskilda vägar som i plan passerar järnväg bör eftersträvas. Samma bedömning som för befintliga järnvägar skall göras för järnvägs-reservat.

Lov- och tillståndsgivning inom zonen för en ny järnvägssträckning kan behöva prövas i samråd med Banverket.

Kraftledningar

För byggnader i närheten av kraftledningar hänvisas till ELSÄK-FS 2004:1.

Skyddsavstånd 200 m från kraftledningsområde skall beaktas för bl a mobilmaster och vindkraftverk alternativt prövas placering i samråd med Luftfartsverket, Vattenfall Eldistribution AB och Svenska Kraftnät.

Geoteknik

De geotekniska förutsättningarna är kartlagda för endast vissa delområden bl.a.

radon. Innan en kommunövergripande utredning utförts förutsätts att de geotekniska förhållandena prövas i samband med planläggning och där så erfordras för enskilda ärenden.

Höga vattenflöden

Nya nivåer för befarad högsta nivå har angetts för Vänern av SMHI och har redovisats i utredningen "Översvämningshot" SOU 2006:94.

Dessa anger en hundraårsnivå om kan stiga till 46.5 och en dimensionerande nivå med hänsyn till förändrat klimat som beräknas till 47.4 (inkl vindpåverkan).

Svanefjorden m fl sjöar i kanalsystemet är då också berörda.

Nivåer kan jämföras med medelvattenståndet 44.5 eller den högsta nivån 2001 som låg på ca 45.9.

Lägsta rekommenderade grundläggningsnivå utanför detaljplan bör vara + 47.5 m.ö.h. Hänsyn till erosionsrisker skall också beaktas vid bygglovgivning.